

Datum

15 mei 2025

Onderwerp

VNG-inbreng commissiedebat armoede en schulden dd. 22 mei 2025

Geachte dames en heren,

Graag bieden wij u hierbij een [aanvullende](#) inbreng van de VNG voor het commissiedebat over armoede en schulden op 22 mei.

In het licht van de Voorjaarsnota willen wij enkele belangrijke punten onder uw aandacht brengen. Wij constateren dat de financiële keuzes in de Voorjaarsnota aanzienlijke gevolgen hebben voor de bestrijding van armoede en schulden, zowel op de korte als de lange termijn.

De VNG roept de Tweede Kamer op tot ingrijpen in financiering armoede-en schuldenbeleid

De VNG is verrast en bezorgd over de gevolgen van de Voorjaarsnota voor het armoede- en schuldenbeleid. In een tijd waarin bestaanszekerheid breed onder druk staat, vallen juist de structurele middelen weg die nodig zijn voor een preventieve en effectieve aanpak. Dit raakt niet alleen de gemeentelijke uitvoeringskracht, maar ondermijnt ook de fundamenteën van het nog aan te kondigen nationale programma armoede en schulden. Gemeenten worden hierdoor geconfronteerd met grote onzekerheid, terwijl er juist behoefte is aan stabiliteit, samenwerking en langetermijninvesteringen.

De ontstane financiële onzekerheid ondermijnt het vertrouwen in een betrouwbare overheid en schaadt de manier waarop rijk en gemeenten onderling afspraken maken. Dit is niet bevorderlijk voor de bestuurlijke verhoudingen tussen rijk en gemeenten. We moeten gezamenlijk als één overheid optreden om ervoor te zorgen dat iedereen in Nederland kan rondkomen en verzekerd is van bestaanszekerheid.

Als VNG pleiten wij voor een realistische balans tussen ambities, taken en middelen op het terrein van armoede en schulden. Door de Voorjaarsbesluitvorming zijn structurele middelen voor cruciale onderdelen, zoals vroegsignalering, maatregelen t.a.v. invordering, verbetering van de kwaliteit van de schuldhelpverlening en het integraal schuldenoverzicht, weggevalen per 2029. Dit baart gemeenten grote zorgen. Zonder structurele financiering kunnen de maatregelen uit de IBO *Problematische schulden* niet tot uitvoer worden gebracht. De gemeentelijke uitvoeringspraktijk zit met smart te wachten op een integraal schuldenoverzicht maar dit kan niet worden gerealiseerd zonder structurele dekking van de (uitvoerings)kosten. Daarnaast is vroegsignalering sinds 2021 een wettelijke taak van gemeenten. Het was dan ook positief dat in de Miljoenennota voor het eerst

structurele middelen voor deze taak werden gereserveerd. Vroegsignalering speelt een sleutelrol bij het vroegtijdig voorkomen van problematische schulden. Om hier effectief en duurzaam op te kunnen inzetten, is structurele financiering essentieel. Alleen zo kunnen gemeenten deze taak doelgericht en toekomstbestendig uitvoeren.

Het beloofde pakket aan maatregelen vanuit het *IBO Problematische schulden* vormen echter de ruggengraat van een preventieve en effectieve schulden- en armoedeaanpak. Het schrappen van deze middelen maakt dat de verwachtingen van het IBO (zoals aangekondigd in het regeerprogramma) niet worden waargemaakt. Daarnaast is het nog aan te kondigen nationaal programma kwetsbaar en ondermijnt het de gemeentelijke uitvoeringskracht en continuïteit van activiteiten van gemeenten aan inwoners. Gemeenten moeten kunnen vertrouwen op structurele financiering om hun bedrijfsvoering duurzaam in te richten en effectief beleid te voeren voor de meest financieel kwetsbare inwoners.

Wij vragen u:

- Om hierover kritische vragen te stellen in het Kamerdebat en de structurele middelen per 2029 veilig te stellen per augustusbesluitvorming;
- Om het kabinet de opdracht te geven om:

1) het integrale schuldenoverzicht te realiseren;

2) te zorgen voor voldoende en structurele financiering van vroegsignalering en de basisdienstverlening schuldhelpverlening met als doel de verbetering van de kwaliteit van de schuldhelpverlening;

- Het kabinet te verzoeken om samen met gemeenten te werken aan een realistische fasering van het nationaal programma, waarbij essentiële onderdelen geborgd blijven;
- Om kritisch te kijken naar de verhouding tussen de ambities, taken en middelen in het komende nationaal programma;
- Om het kabinet op te roepen gemeenten als medeoverheid te betrekken bij het bepalen van uitvoeringskaders en de benodigde financiering.

Structurele oplossingen in plaats van tijdelijke, incidentele middelen

Structurele opgaven, zoals het duurzaam terugdringen van armoede, vragen om een langdurige en stabiele inzet van middelen. Dit betekent dat tijdelijke of incidentele financiering niet volstaat om gemeenten in staat te stellen hun taken effectief en duurzaam uit te voeren.

Een effectieve aanpak van armoede vraagt om meer dan tijdelijke verlichting. Structurele problemen vereisen structurele oplossingen, zodat inwoners niet telkens terugvallen in bestaansonzekerheid. Tegen die achtergrond is het belangrijk kritisch te kijken naar de inzet van middelen in de Voorjaarsnota. Bijvoorbeeld de tijdelijke verlaging van de energiebelasting voor de komende drie jaar, met een totale inzet van 600 miljoen euro. Hoewel begrijpelijk vanuit koopkrachtperspectief, biedt deze maatregel slechts beperkte verlichting voor juist die huishoudens die langdurig in financiële onzekerheid verkeren. De ervaringen met het Noodfonds Energie illustreren dat pijnlijk duidelijk: een groeiende groep huishoudens heeft structureel moeite om de

energierekening te betalen. Deze signalen onderstrepen de ernst en omvang van de financiële kwetsbaarheid in Nederland.

Wij vragen u:

- Om te pleiten voor een voldoende en zeker inkomen zodat iedereen zijn of haar energierekening kan betalen en tegelijkertijd;
- Om te investeren in de isolatie van woningen zodat energiearmoede structureel voorkomen kan worden, ondersteuning bij verduurzaming en gerichte inkomenssteun.

VNG en Divosa starten verkenning naar gemeentelijke armoededienstverlening

Gemeenten dragen als medeoverheid, samen met het rijk, een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het waarborgen van de bestaanszekerheid van inwoners. Vanuit die verantwoordelijkheid nemen wij nadrukkelijk onze rol. In samenwerking met Divosa zijn wij inmiddels gestart met een [verkennend onderzoek](#), gericht op het voeren van een dialoog met gemeenten over mogelijke optimalisaties in de gemeentelijke dienstverlening op het terrein van armoedebeleid. De uitkomsten van dit onderzoek worden in het najaar verwacht.

Tot slot

Steeds meer inwoners kunnen niet meer rondkomen. Gemeenten zien dit dagelijks terug op straat en in de hulpvragen van inwoners. Om armoede effectief en duurzaam terug te dringen is langdurige inzet nodig, met realistische ambities en een stabiele financiële basis.